

Мартинюк А.О.

студентка,

Запорізький національний університет

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ АКТИВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ

Демократизація українського суспільства та розбудова сучасної системи державного управління зумовлює необхідність впровадження нових цінностей та принципів публічного менеджменту в діяльність владних інститутів, вимагає підвищення результативності їх функціонування та якості послуг, що надаються населенню. Вирішення цих завдань потребує значного поліпшення організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування, зумовлює зростання вимог до рівня професійної підготовки управлінської еліти.

Обґрунтуванню цих заходів мають передувати наукові дослідження понятійного апарату, існуючих моделей децентралізованого управління розвинених країн світу, практики реалізації вимог і принципів публічного адміністрування у зарубіжних країнах та вітчизняними органами влади.

Для дослідження всіх теоретико-правових і практичних аспектів адміністративно-правового статусу державної реєстрації актів цивільного стану варто ознайомитися з провідним зарубіжним досвідом сфери правового регулювання державної реєстрації, адже при такому дослідженні, застосувавши порівняльно-правовий метод наукового пізнання, можна розкрити та прийняти всі позитивні моменти регулювання державної реєстрації та зрештою вдосконалити інститут адміністративно-правового статусу публічних реєстраторів у сфері державної реєстрації актів цивільного стану.

Зміни, що відбулися на сьогодні в Україні у сфері політики, економіки, права, впливають і на демографічну ситуацію, зокрема, на шлюбно-сімейні відносини. Тому проблеми сім'ї визначаються як один з пріоритетних напрямків державної політики. Сім'я визнається однією з ключових суспільних цінностей [3, с. 77].

Аналіз наукових праць вчених-правників доводить, що більшість з них присвячена вивченню основних, базових аспектів сімейного права, таких, як поняття та правова природа шлюбу, умови і порядок реєстрації шлюбу (наукові праці вчених-правників М.В. Антокольської, Д.І. Мейєра, І.В. Афанасьєвої, Г.К. Матвєєва, Н.В. Рабіновича, І.М. Кузнєцова, Г.Ф. Шершеневича, В.С. Гопанчука, І.В. Жилінкової, Ю.С. Червоного, А.М. Рабця, Н.С. Шерстньової, М.Т. Оридороги, В.А. Рясенцева, А.М. Нечасвої, Є.М. Ворожейкіна, З.В. Ромовської, О.С. Мазур), правового регулювання особистих немайнових правовідносин та майнових відносин подружжя (Н.В. Рабінович, О.С. Іюффе, О.В. Дзера), історії сімейно-шлюбного законодавства (Г.К. Матвєєв, О.А. Андрєєва), тощо. Такі вчені, як Дзера О.В., Жилинкова І.В. вивчали, зокрема, деякі аспекти проблеми врегулювання відносин власності подружжя та осіб, які перебувають у фактичному шлюбі. Наукові праці М.В. Антокольської частково присвячені проблемам розвитку

сімейного права, зокрема, проблемі визнання законного шлюбу за фактичними шлюбними відносинами, а З. Ромовська, яка є одною з авторів Сімейного кодексу України (надалі – СКУ), здійснила спробу усунути деякі суперечності між правом і традицією у сфері сімейних відносин. СКУ став результатом плідної праці вчених, аналізу чинних кодексів інших країн та врахування досвіду сімейно-правового регулювання. Однак, поряд з тим, він вміщує в собі деякі протиріччя, зокрема, пов'язані з тим, що у відносинах власності законодавець прирівнює осіб, перебуваючих у фактичному шлюбі та чоловіка та жінку, які перебувають у зареєстрованому шлюбі, що протирічить п. 2 ст 21 СКУ та не сприяє авторитету шлюбу, як сімейно-правового інституту [4, с. 139].

Органи державної реєстрації актів цивільного стану (далі- органи ДРАЦС) є одним з основних органів виконавчої влади, що забезпечує організацію та контроль діяльності щодо державної реєстрації актів цивільного стану на території України, цим обусловлюється актуальність цієї роботи та новизну теми дослідження [2, с. 167].

Державна реєстрація актів цивільного стану здійснюється від імені держави як в інтересах громадян, так і в державних та суспільних інтересах.

Всі зарубіжні країни в залежності від встановленої в них форми укладення шлюбу можна розділити на три групи : зареєстрований тільки в державних

Органах (Францію, Бельгію, Німеччину, Швейцарію, Нідерланди, Японію та ін); в громадянській і релігійної формі (Англія, Данія, Іспанія, Італія, Австралія, деякі штати США і ін.); Тільки в релігійній формі (Андорра, Ліхтенштейн, деякі штати США, окремі провінції Канади, Ізраїль та ін.)

У багатьох зарубіжних країнах наступний порядок укладення шлюбу:

1. Майбутнє подружжя подають заяву на реєстрацію шлюбу до церкви або в світські органи в залежності від того які з них здійснюють одруження.

2. У більшості розвинених країнах для укладення шлюбу необхідно надати комплекс медичних документів (наявність заразних хвороб, венеричних захворювань, психічних розладів, алкоголізму, наркоманії, ВІЛ-інфекції).

3. Потім здійснюється процедура оголошення, яка дає можливість виявити перешкоди до укладення шлюбу.

4. Після оголошення майбутньому подружжю видається дозвіл на шлюб (ліцензія або сертифікат), дія якого прописано в законодавстві (від одного місяця до одного року). При наявності поважних причин дозволяється укладення шлюбу без попереднього оголошення (наприклад, у Франції якщо один з майбутнього подружжя помер до реєстрації шлюбу, але після того, як в належному порядку виявив свою волю укласти шлюб) [5, с. 16].

5. В деяких країнах укладення шлюбу передують заручини (заручення), суть якої полягає в попередньому угоді, що містить обіцянку вступити в шлюб.

6. Сама церемонія укладення шлюбу відбувається публічно, частіше в присутності свідків, участь яких за законодавством ряду країн є обов'язковим. До цих свідкам закон пред'являє певні вимоги (бути повнолітнім і дієздатним). Законодавство практично всіх країн закріплює обов'язок осіб, що вступають в брак, особисто бути присутнім при його укладенні. У той же час

в ряді держав (Іспанія, Панама, Перу) допускається оформлення шлюбу через представника, наділеного відповідними повноваженнями, особою, яка з якихось причин не може бути присутнім при одруженні (наприклад, знаходження в тривалому від'їзді і т.п).

У законодавстві практично всіх країн передбачена спеціальна форма укладання шлюбів – консульські шлюби (шлюб між двома громадянами різних країн).

Сучасне законодавство зарубіжних країн про розірвання шлюбу відрізняється великою різноманітністю в підході до вирішення даного питання. До сих пір існують країни, де допускається розірвання шлюбу, і держави, де воно не дозволяється. До останніх відносяться країни, де великий вплив католицької церкви, що розглядає шлюб як якесь таїнство, припинення якого не залежить від волі людей.

Тільки смерть чоловіка або визнання його померлим через суд може припинити шлюб.

Таке положення закріплене в законодавстві ряду країн Латинської Америки, Андорри, Ватикану, Сан-Марино і деяких інших. В Ірландії конституцією заборонено видавати закон, що дозволяє розірвання шлюбу.

Майнові відносини між подружжям засновані на договірному, або легальному, режимі спільного майна. Законодавство США по-різному регулює майнові відносини подружжя. У шлюбах, укладених за нормами загального права, все майно належить чоловікові. У шлюбах, укладених за законом, діють законний і договірний режими майна. законний режим майна має дві моделі:

1) роздільне майно кожного з подружжя і майно, перебуває у спільній сумісній власності;

2) режим спільності майна подружжя – все майно, яке було у подружжя до шлюбу і придбане ними в період шлюбу, включаючи успадкування та дарування, є спільною сумісною власністю, яка не успадковується, а переходить у повну власність до іншого з подружжя.

У більшості країн при вступі в шлюб обов'язково полягає шлюбний контракт. Уклавши шлюбний договір, подружжя може змінити законний режим майна [1, с. 16].

Основні проблеми правовідносин між батьками і дітьми – встановлення і оспорювання батьківства (материнства), позбавлення батьківських прав, аліментні обов'язки батьків і дітей, охорона прав дитини, інститут батьківської влади. Якщо батьки дитини не були одружені, і дитина виховується одним із батьків, зазвичай матір'ю, вона має право подати позов до суду на стягнення аліментів. Якщо відповідач, отримавши судові позови, до суду не з'явиться і не пред'явить захисні документи, рішення суду буде на користь позивача. Якщо відповідач в суд з'явиться і пред'явить захисні документи, то, якщо питання батьківства буде вирішене позитивно (через згоду батька чи перевірки на ДНК), то суд зобов'яже його виплачувати аліменти.

Список використаних джерел:

1. Зарубіжний досвід публічного адміністрування : метод. рек. / авт. кол. : Н. М. Мельтюхова, В. В. Корженко, Ю. В. Дідок та ін.; за заг. ред. Н. М. Мельтюхової. – К. : НАДУ, 2010. – 28 с.
2. Василенко И.А. Государственное управление в странах Запада; США, Великобритания, Франция, Германия : учеб. пособие / И.А. Василенко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М : Логос, 2000. – 200 с.
3. Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М. та ін. Публічне адміністрування в Україні: Навч. Посібник / [за заг. ред. Д-ра ф. наук, проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н.М. Мельтюхової – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2011. – с. 306.
4. Мельник А.Ф. Державне управління : підручник / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна; за ред. А.Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582 с.
5. Оболенський О.Ю. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни – Публічне управління: наукова розробка / О.Ю. Оболенський, С.О. Борисевич, С.М. Коник. – К.: НАДУ, 2011. –56 с.

Усова Н.Ю.

студентка,

Науковий керівник: Бичківський О.О.

кандидат юридичних наук, доцент,

Запорізький національний університет

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОГОВОРУ ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ: ЗГІДНО НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

В умовах входження України в європейську спільноту договірне регулювання відносин відіграє надзвичайно важливе значення. Одним із договорів, актуальність дослідження якого в сьогоденних умовах зростає, є договір довічного утримання (догляду).

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що в умовах реформування постала низка питань, які потребують свого теоретичного обґрунтування та законодавчого вирішення з приводу правового регулювання цивільних договорів, одним із яких є договір довічного утримання.

Дослідженню даної тематики присвятили свої роботи такі вчені-цивілісти, як О.С. Яворська, А.М. Колодій, Р.А. Майданик, І.В. Нестерова, А.А. Підпригора та інші. Вони досліджували дану тематику з метою вдосконалення правового регулювання, усунення існуючих проблем та суперечностей у чинному цивільному законодавстві.

З точки зору національного законодавства, за договором довічного утримання (догляду) одна сторона (відчужувач) передає другій стороні (набувачеві) у власність житловий будинок, квартиру або їх частину, інше нерухоме майно або рухоме майно, яке має значну цінність, взамін чого набувач зобов'язується забезпечувати відчужувача утриманням та (або) доглядом довічно [1].